

بِنَامِ خَدَا

جزوه

آیین دادرسی مدنی به صورت نموداری

برگرفته شده از کتاب آیین دادرسی مدنی دکتر عبدالله شمس

تعريف آئین دادرسی مدنی:

خواهان در مقام اقامه دعوا و تعقیب آن، خوانده در مقام دفاع و مرجع صالح در مقام رسیدگی و صدور رأی، اصول و قواعدی را باید رعایت نماید که آئین دادرسی مدنی نامیده می شود.

تعريف آئین دادرسی کیفری:

خواهان در مواردی که تضییع و انکار حقوق دیگران به قید مجازات ممنوع و جرم است باید اصول و قواعدی را و بعلاوه مرجع صالح رعایت نماید که آئین دادرسی کیفری نامیده می شود.

تعريف آئین دادرسی اداری:

در مواردی که تضییع یا انکار حقوق دیگران توسط دولت یا تشکیلات عمومی غیر دولتی (شهرداری)، اصول و قواعدی را که باید خواهان و مرجع صالح در مقام رسیدگی و صدور رأی را باید رعایت نماید آئین دادرسی اداری نامیده می شود.

ماده ۱: آئین دادرسی مدنی مجموعه ای اصول و مقرراتی است که در مقام رسیدگی به امور حسبی و کلیه دعاوی مدنی و بازرگانی در دادگاههای عمومی، انقلاب، تجدید نظر، دیوان عالی کشور و سایر مراجعی که به موجب قانون موظف به رعایت آن می باشند به کار می رود.

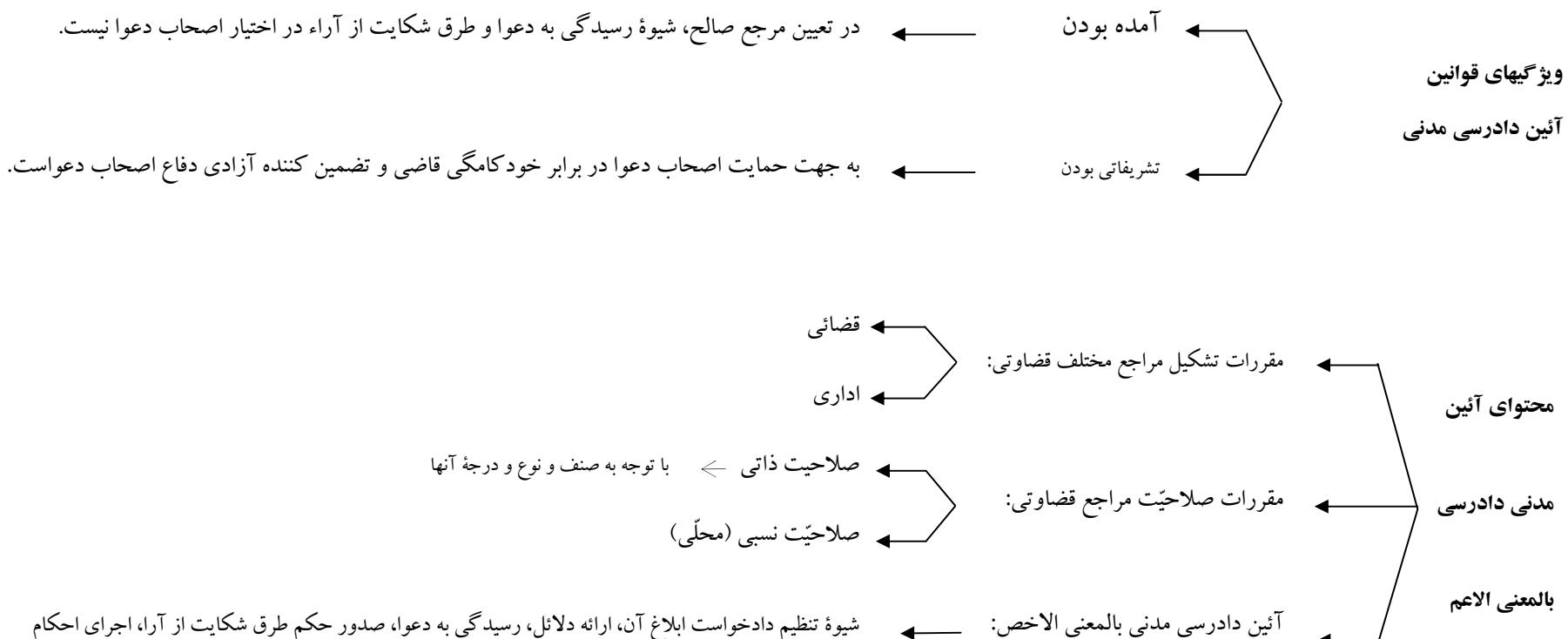
تعريف امور حسبي:

اموري که دادگاهها مکلفند نسبت به آن امور اقدام نموده و تصميمی اتخاذ نمايند بدون اينکه رسيدگي به آنها متوقف بر وقوع اختلاف و منازعه بين اشخاص و اقامه

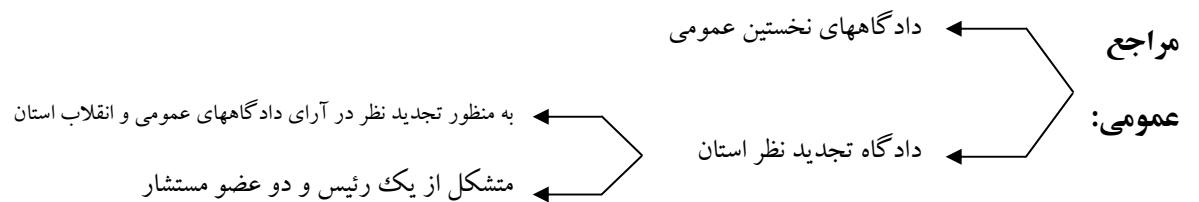
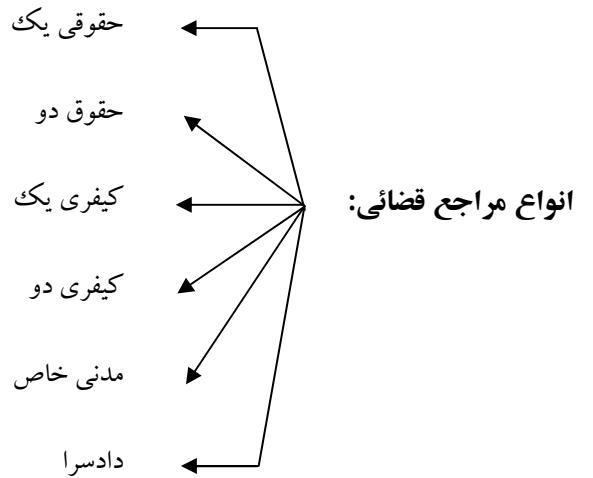
دعوا از طرف آنها باشند مثل صدور حكم حجر، تعين قيم، امور مفقود الاثر، ...

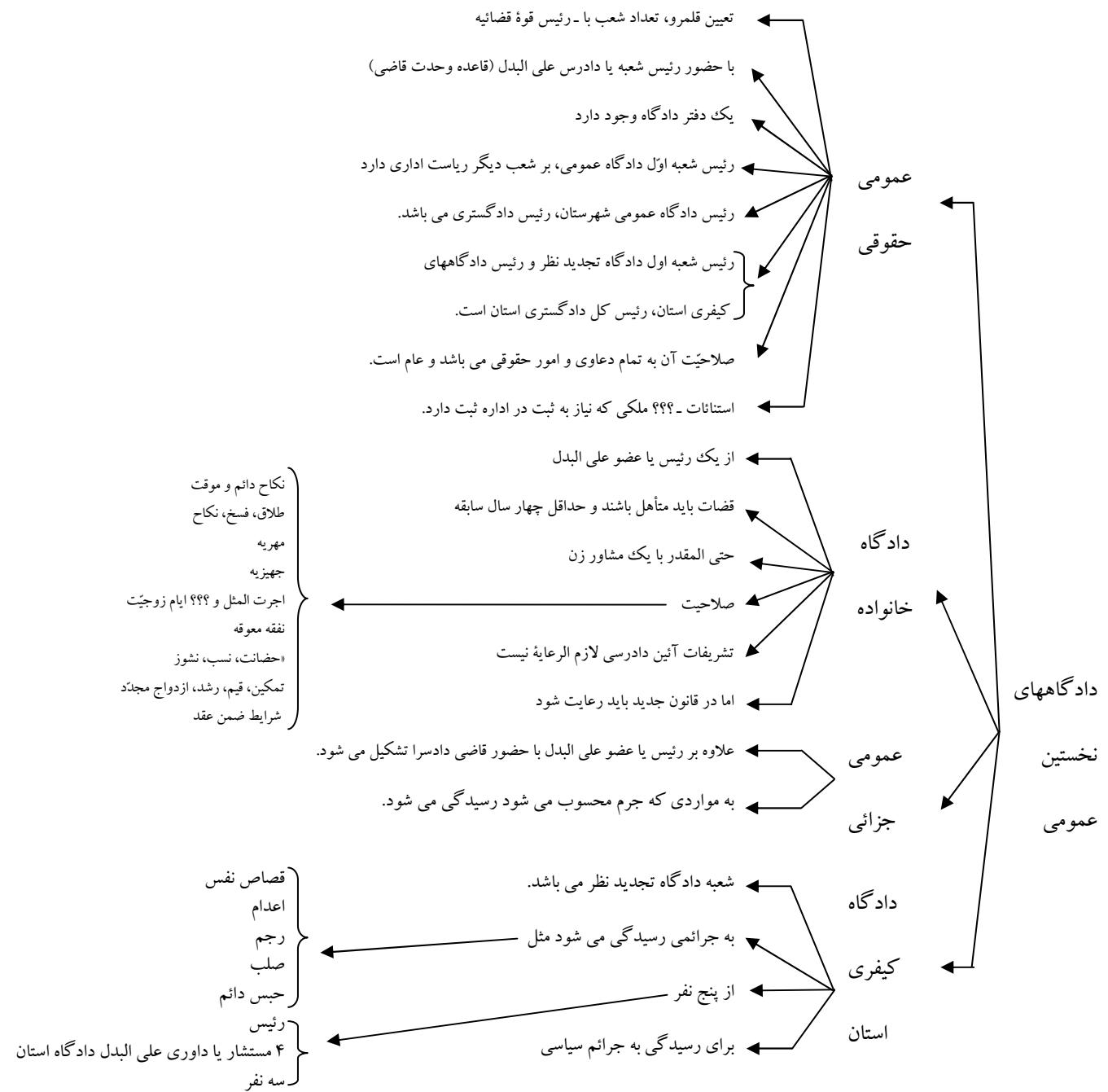
هدف آئين دادرسي مدنی:

احفاظ حقوق و تضمین حقوق تعیین کننده و تعهدات اشخاص و حدود آنان را رعایت نماید.

تعریف مراجع قضاوی: کلیه مراجعی که به موجب قانون تشکیل شده و به دعاوی، جرایم و اموری که در صلاحیت آنهاست رسیدگی و اقدام به صدر و رأی می نماید. که شامل مراجع قضائی، کیفری، حقوقی و اداری می باشد.

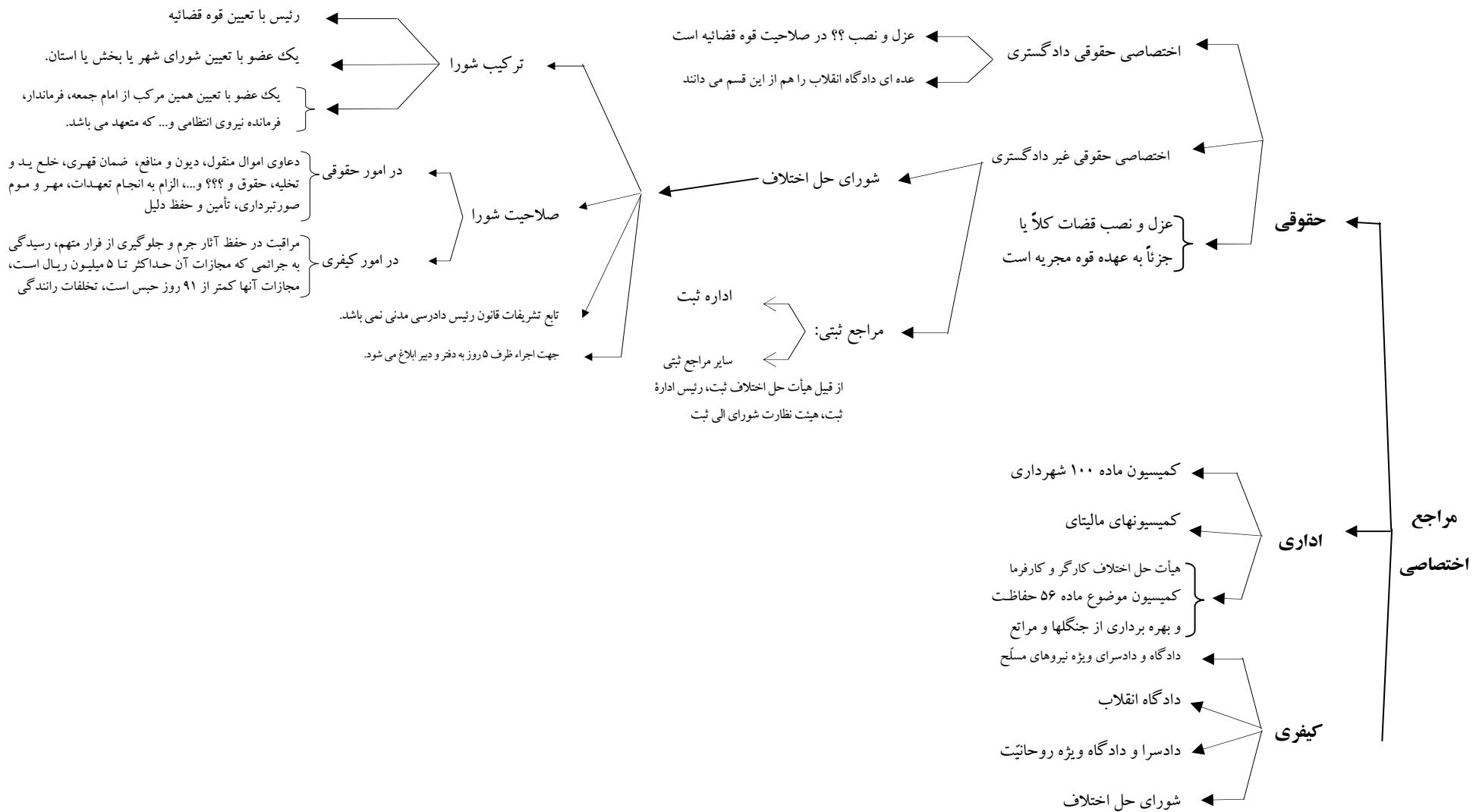

*دعای افزای:

دعای شریک مال مشترکی است که به علت عدم تراضی شریک (شرکاء) دیگر بر تقسیم، درخواست یا مشخص و جدا نمودن سهم خود از سهم یا سهام شریک (شرکاء) دیگر می نماید.

*رأی اصراری:

هرگاه در دعای حقوقی، دادگاهی، رأی صادر نماید و در شعبه دیوان عالی کشور نقض گردد و پرونده برای رسیدگی به دادگاه هم عرض فرستاده شود و آن دادگاه نیز نظر دیوان عالی کشور را نپذیرد و مطابق دادگاه پیشین رأی دهد، رأی اصراری می گویند.

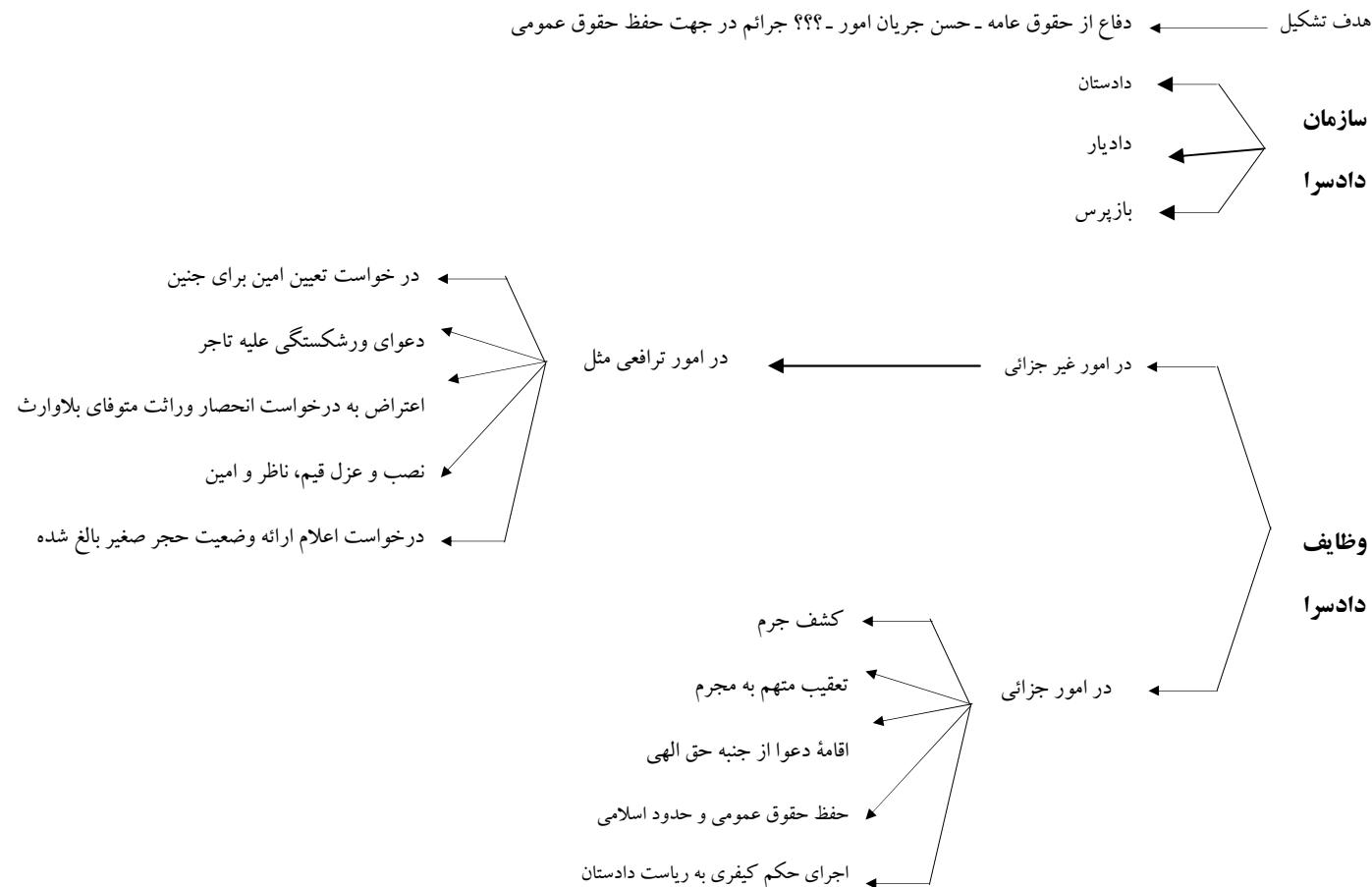
(مراجعی که تنها صلاحیت رسیدگی به امور یا محکمه اشخاص خاصی را دارند که قانونگذار صراحتاً مشخص نموده است.

مخالف دارند چون عده ای می گویند به علت نفوذ دولت به متهم ظلم می شود).

دیوان عالی کشور

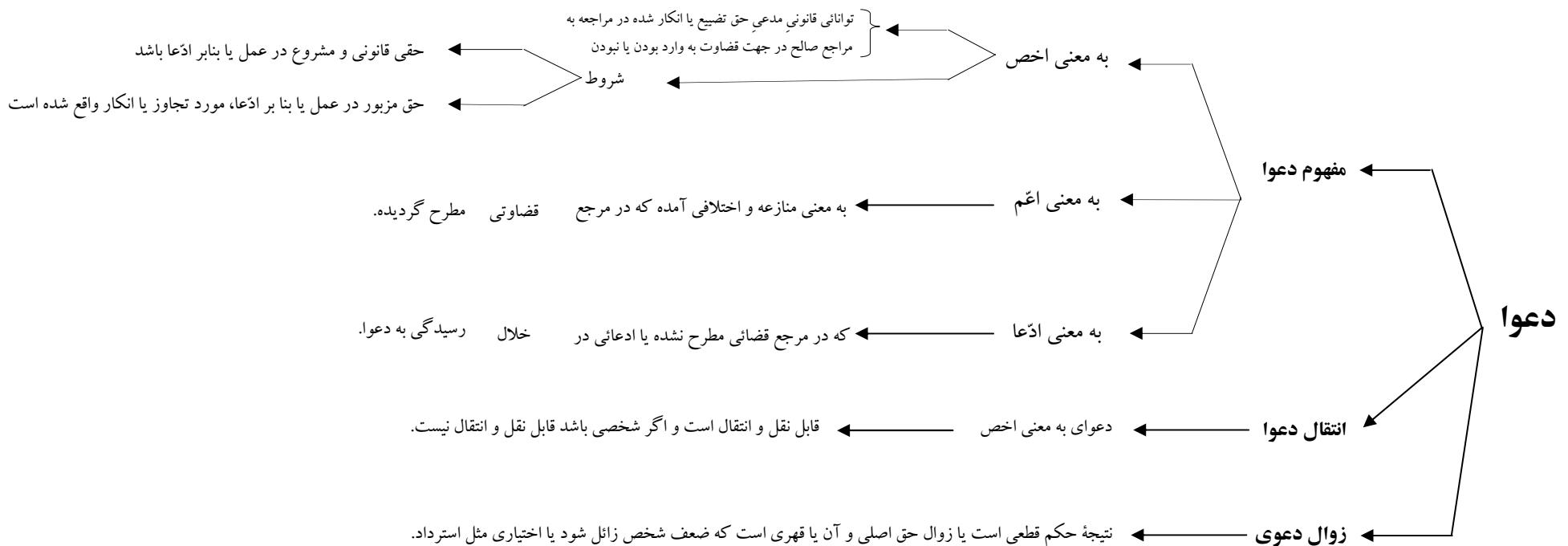

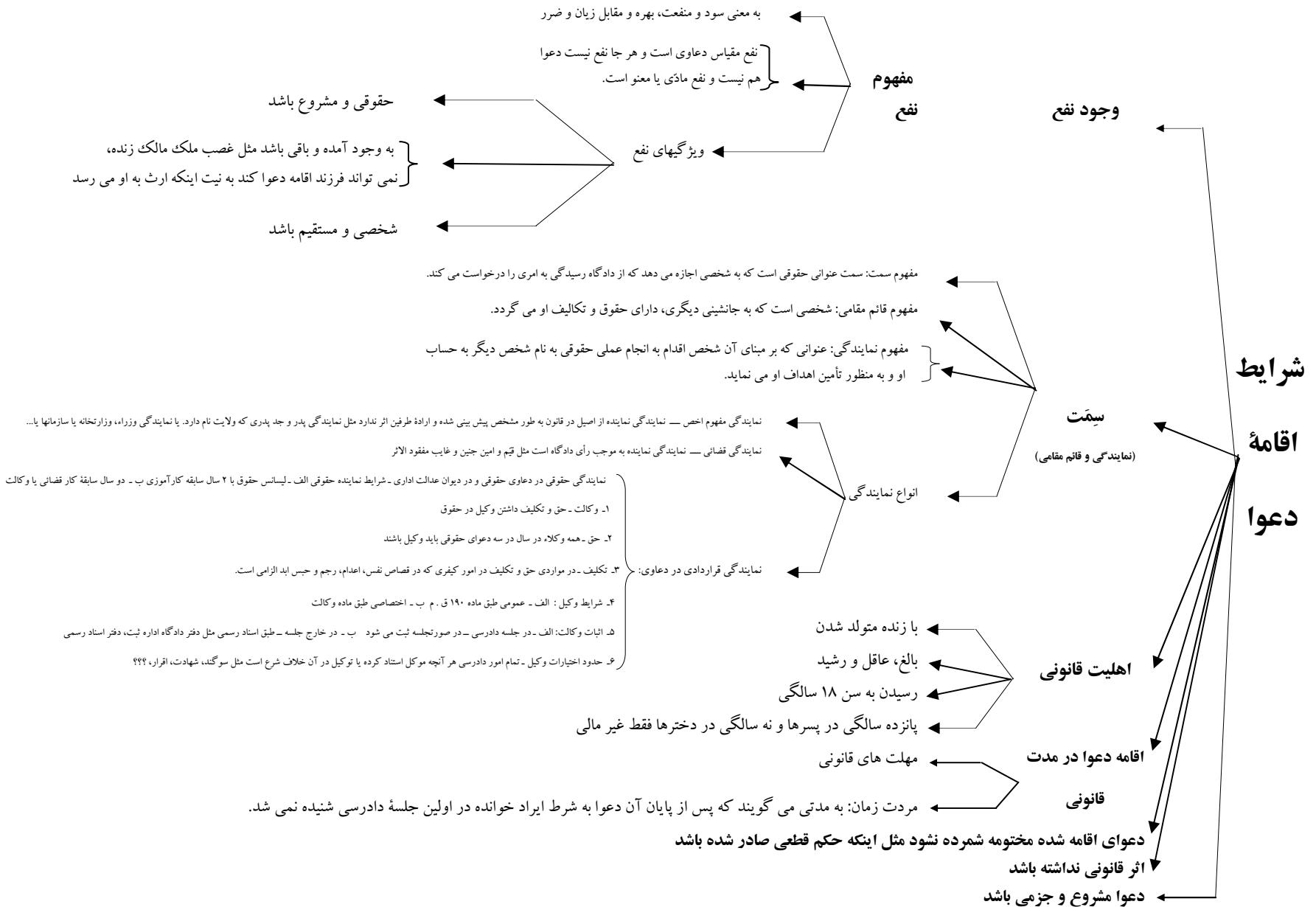
دادسرا

مراجع اداری

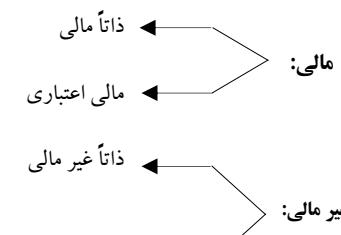

أنواع الدعوى

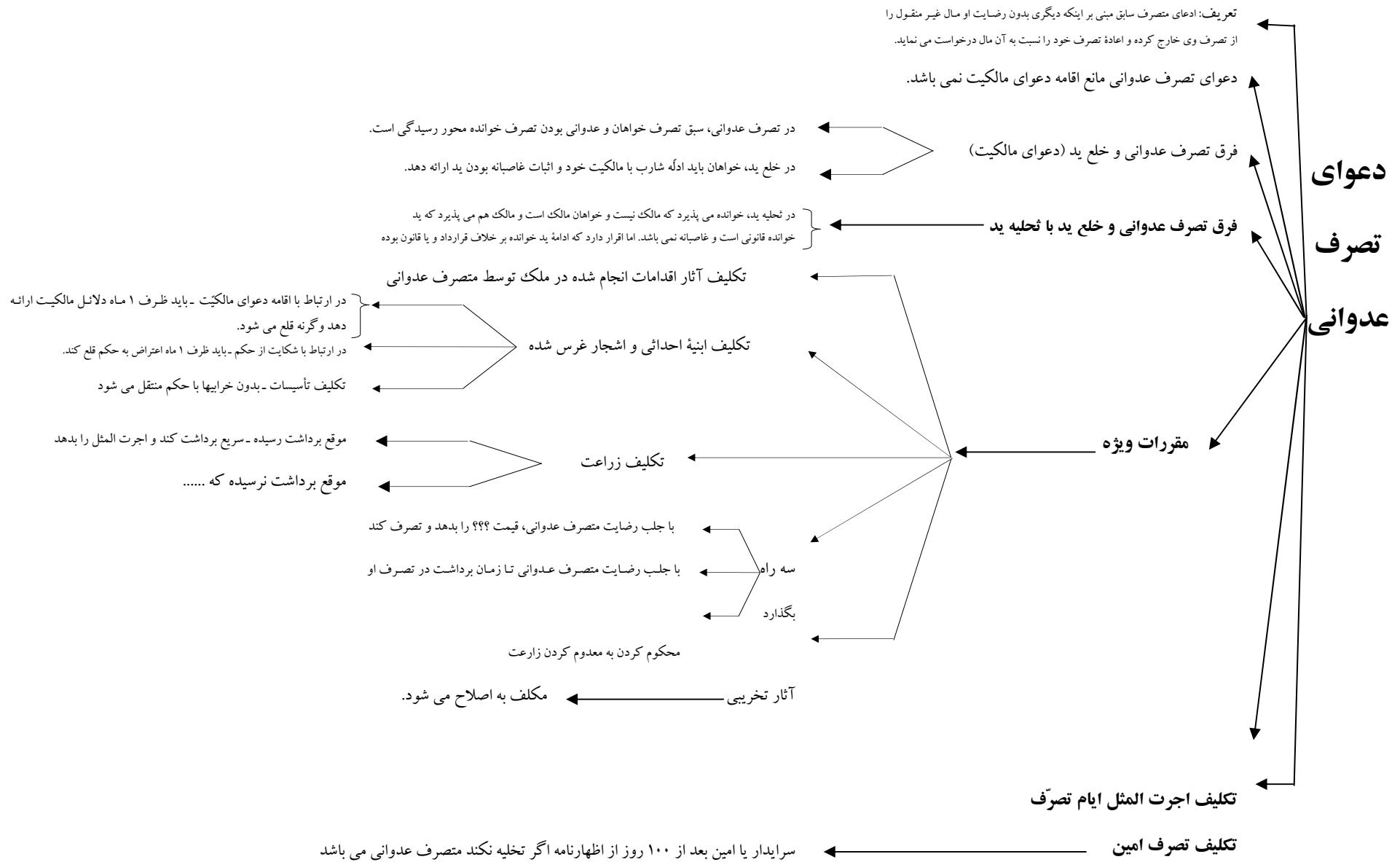

دعاوی

حق اصلی مورد اذعا از حقوق غیر مالی باشد مانند دعوای نسب، زوجت و حجر، وقف، ثلث، حبس و تولیت

دعاوی که تعیین بهای خواسته آن قانوناً لازم نیست و آنسته از دعاوی است که چه ذاتاً مالی است اما قانونگذار به دلیل آنها را از پاره ای جهات در حکم دعاوی غیر مالی دانسته است مثل ۱) دعوای خلع ید
۲) درخواست افزار و تقسیم و فروش اموال منشاء ۳) دعاوی راجع به روابط موجر و مستاجر با استثنای مطالبه اجور ۴) دعوای مزاحمت و ممانعت از حق و تصرف عدوانی در عین غیر منقول

دعوای

ممانعت

از حق

تعريف: تقاضای کسی که رفع ممانعت از حق ارتفاق یا انتفاع خود را در ملک دیگری بخواهد

مثل آبیاری زمین که از زمین همسایه می گذرد ولی او مانع شده است.

دعوای

مزاحمت

تعريف: متصرف مال غیر منقول درخواست جلوگیری از مزاحمت کسی را می نماید که نسبت به متصرفات او مزاحم است بدون اینکه مال را از تصرف متصرف خارج کرده باشد

مثل قرار دادن ناودان در ملک مجاور.

تفاوت دعوای مزاحمت و ممانعت: در ممانعت، عمل فاعل به طور کلی مانع استفاده کننده از حق می شود در حالیکه در مزاحمت، عمل فاعل، اخلال جزئی در تصرف ایجاد می نماید.

